

Bilans dwóch lat: osoby niepełnosprawne

W ciągu ostatnich dwóch lat resort rodziny podjął wiele działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. W praktyce chodzi m.in. o program „Za życiem” czy zadania realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wśród działań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – poza programem „Za życiem” oraz zadaniami realizowanymi przez PFRON – na szczególną uwagę zasługują zmiany legislacyjne, korzystne zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak też ich pracodawców. Sytuacja osób niepełnosprawnych poprawia się również dzięki realizacji projektów finansowanych ze środków europejskich oraz zadań zleczanych organizacjom pozarządowym.

Pomoc z programu „Za życiem”

Wkrótce po wprowadzeniu programu „Rodzina 500 plus” rząd wprowadził kolejny instrument polityki rodzinnej – program „Za życiem”. Program „Za życiem” został przyjęty w 2016 roku niedługo po uchwaleniu ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin. Jest to kompleksowa oferta wsparcia dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci.

Program „Za życiem” obejmuje m.in.: zapewnienie wszechstronnej opieki nad kobietą i dzieckiem w czasie ciąży i po porodzie, pomoc w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, dostęp do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, a także specjalistyczne poradnictwo i pomoc asystentów rodziny.

W ramach programu „Za życiem” przewidziano dodatkowe jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Przysługuje ono rodzinie w przypadku narodzin dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu.

Przyjęte w programie „Za życiem” rozwiązania szczegółowe zakładają ponadto m.in.: wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez rozwój mieszkalnictwa chronionego, aktywizację zawodową opiekunów osób niepełnosprawnych, a także wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny. Na aktywizację zawodową opiekunów osób niepełnosprawnych z Funduszu Pracy zostanie przeznaczono ponad 23 mln w tym roku oraz po niemal 55,5 mln w kolejnych czterech latach.

Szeroki katalog wsparcia

W wyniku uchwalenia ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin oraz programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” nowe uprawnienia zyskali asystenci rodziny. Stali się oni odpowiedzialni za koordynację poradnictwa dla kobiet w ciąży i po urodzeniu dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, jak również dla rodzin tych kobiet. Liczba asystentów rodziny wzrosła z 3,9 do 4,3 tys.

Szeroką ofertę wsparcia będą uzupełniały działania podejmowane w ramach innych programów i źródeł finansowania. Chodzi m.in. o przygotowywany przez resort rodziny program opieki wytchnieniowej. Celem tego programu będzie zapewnienie opieki dla osób niepełnosprawnych oraz wsparcie członków rodziny w opiece nad dzieckiem niepełnosprawnym. W planach jest zapewnienie opieki nad osobą niepełnosprawną w wymiarze do 120 godzin rocznie. W tym roku resort rodziny chce przeznaczyć na to w sumie 53 mln złotych. W kolejnych latach poziom finansowania wyniosłby 106,5 mln zł rocznie.

Łatwiej dostępne środowiskowe domy samopomocy

Oprócz tego, zostało przewidziane ułatwienie dostępu do środowiskowych domów samopomocy dla większej liczby osób, w tym dla tych ze spektrum autyzmu. Działanie to będzie realizowane pilotażowo na podstawie obowiązujących przepisów oraz po zgłoszeniu zapotrzebowania do wojewody.

Na rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy przeznaczono w tym roku 52 mln złotych. W kolejnych latach zadanie będzie finansowane na poziomie prawie 74 mln złotych rocznie.

W ustawie o pomocy społecznej zostały wprowadzone zmiany, które ustalają minimalny poziom finansowania 1 uczestnika środowiskowego domu samopomocy. Zgodnie z tymi zmianami, w 2017 roku kwota dotacji wynosi 200% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, tj. 1.268 zł. W 2018 roku kwota dotacji będzie na poziomie 230% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej – tj. 1458 zł, a od 2019 roku w wys. 250% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej – tj. 1585 zł.

Dofinansowanie do wynagrodzeń dla nowej kategorii osób

W wyniku nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych została wprowadzona możliwość otrzymania dofinansowania do wynagrodzeń na osoby, które były zatrudnione jako pełnosprawne, a w trakcie zatrudnienia uzyskały status osoby niepełnosprawnej. Zmiana ta zapewniła większą stabilność zatrudnienia.

Najpierw wypłata wynagrodzenia, potem dofinansowanie

W myśl nowelizacji dotychczasowych przepisów wsparcie można otrzymać wyłącznie w przypadku przekazania wynagrodzenia pracownikowi przed złożeniem wniosku o dofinansowanie do wynagrodzeń. Zmiana ta nakłada na pracodawcę precyzyjny obowiązek w postaci wypłaty wynagrodzenia przed złożeniem wniosku. Pomaga to w regulacji zobowiązań względem pracownika niepełnosprawnego.

Ulgi w spłacie należności

Bardzo ważne jest również dodanie w 2015 roku i rozszerzenie w kolejnym roku możliwości udzielania ulg w spłacie należności względem PFRON. Pozwala ona na umorzenie należności, rozłożenie ich na raty lub odroczenie terminu płatności.

Dłuższy termin d